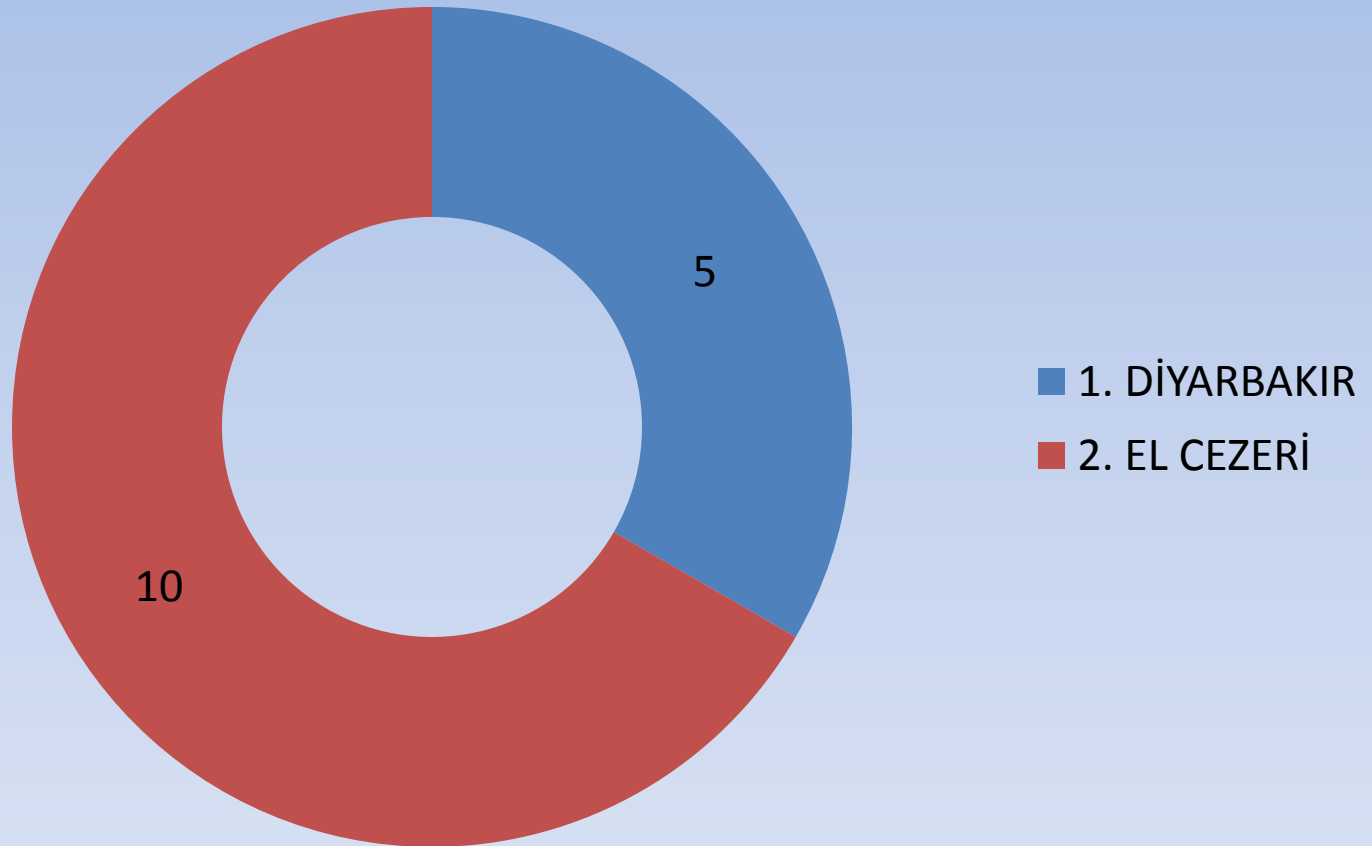

12. YÜZYILDA ANADOLUDA ROBOT, OTOMASYON ve TIP UYGULAMALARI “Ebu’l-Izz el-Cezerî”

Dr. Necmettin PENBEGÜL
Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi
Üroloji A.D.

SUNUM PLANI

Prof.Dr.Kenan Haspolat
D.Ü.Çocuk Sağ ve Hast AD.Bşk

Medeniyetin beşiğı Diyarbakır...

Sümer'den 2000, Avrupa'dan 5000 yıl daha eski medeniyet

İlk insanın yaşam bölgeleri

Hallan Çemi, M.Ö: 11.000

Körtiktepe (Diyarbakır - Bismil, M.Ö: 10.000)

Çayönü (Diyarbakır), M.Ö: 8000

Roma La Sapienze Ün. Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Marcella Frangipane;

*“Bilinenin aksine
ilk medeniyet Mezopotamya’da değil,
Anadolu’da kurulmuştur.”*

Bizans ve Diyarbakır

Büyük Konstantinos'un oğlu İmparator Konstantinos;
Diyarbakır dış surlarını yaptı,
Şehre Konstantiniyye ismini verdi.

MALABADİ KÖPRÜSÜ, (Artukoğullarından Timurtaş yaptırdı)

Köprü hakkında Gabriel;

"... Modern statik hesabının olmadığı o devirde, bu açıklıkta, böyle bir eser hayranlık ve takdiri muciptir. *Ayasofya Cami' sinin kubbesi, köprünün altına rahatlıkla girebilmektedir. Balkanlar, Anadolu ve Orta Doğu'da bu açıklıkta ve bu yaşta başka köprü yoktur.*" der

TARİHİ ÖNEMİ

*****Kürt beyleri kendi istek ve ısrarlarıyla Osmanlıya**

bağlandılar...(İdris-i Bitlisinin yavuz a gönderdiği belge)...

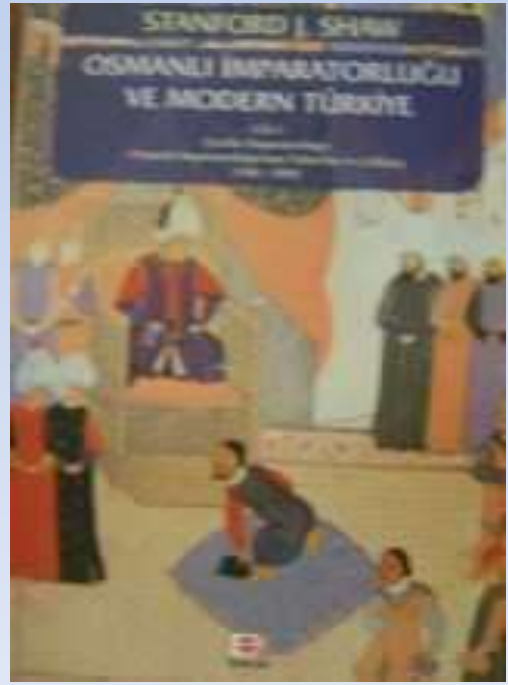
(Belge - DC)
Kürt Beylerinin Yavuz a gönderdiği
Arma'dan bahseden metin. (Rehberden)

DİYARBAKIR VE ÖNEMİ:

Zira bu bölgenin ilhakıyla, bir taraftan Irak(Bağdad ve Basra'nın yolları), diğer taraftan Azerbeycan yolları ve bir diğer taraftan da Halep ve Şam yolları açılmış olacaktır. (bende-i ahkar ve çaker-i efkar İdris)

Stanford J Shaw.

Diyarbakır, Osmanlı için Azerbeycan ve Suriye seferleri için üstü.

Yavuz'a yazılan mektup;

Diyarbakır'ın 'Osmanlı devletine iltihakı İstanbul'un fethi zaferini tamamlayacak derecede ehemmiyetlidir (İdris-i Bitlisi)

Diyarbakır;

- 1515 tarihinde **eyalet merkezi** olmuş,
- burası **vezir rütbeli** paşalar tarafından yönetilmiş,
- belirli bir süre sonra **sadrazamlığa** yükselmiş.
(örnek: Özdemiroğlu Osman paşa)

Kur'anda ismi geçen 27 peygamberden 3'ü Diyarbakır'da

Diyarbakır ve çevresinde 541 sahabe vardır

**Diyanet İşleri Başkanı
Prof. Dr. Ali Bardakoğlu**

*Türkiye'de en çok evliya, enbiya ve sahabe
kabrine hatırasına sahip olan ilimiz
Diyarbakır'dır. 6-2-2010*

Hristiyanlarca Kutsal kent Diyarbakır

Ülkemizde Hristiyanların Türkiye toprakları içinde olan kutsal olarak söyledikleri mekanları:

Dicle ve Fırat Nehirleri ve arasında kalan bölge (Aden Bahçesi): Tekvin (Yaratılış 2:13).

Bu tanıma tek uyan yer Diyarbakır'dır.

<http://www.kutsalkitap.com>,
www.isamesihkilisesi.org

Aden bahçesi eskiden büyük olasılıkla Türkiye'nin doğu civarında bulunuyordu.

<http://www.hristiyanblog.com/insanligi>
[n-ilk-hali/](http://www.hristiyanblog.com/insanligi)

Metropolit Saliba(Deyrulzafaran Manastırı);
Aden Bahçesi Allah'ın iki nehir
(Dicle ve Fırat) arasında yarattığı ruhani bir
yerdir.

Ermeni Hıristiyanlarına göre (Mıgırdıç Margosyan):

Adem ile Hava'nın cennette kovulduktan sonra **ilk defa ayak bastıkları topraklar Dicle kıyılarıdır.**
Çoluk çocuk elbirliğiyle bir şehir kurup Adem'in dem'ini de ters çevirerek adını **Amed** koymuşlar.
Bağlar semtinde, o zamanlar **Adem'in bağları varmış ..**

**Diyarbakır Süryanileri Hz.İsa'nın dilini
1700 yıldır kullanmaktadır.
Meryemana kilisesi**

Hz. İsa'nın (İslam inancında Hz. İsa'ya benzer kişinin)
çarmıha gerildiği haçın bir parçasının Diyarbakır'dadır

Yahudilerin Aden cenneti

Mesudiye medresesinde Davud Yıldızı-
Eğil ilçesi Balım Köyünde

Dağ kapı- ve Silvan'da Davut yıldızı

- Diyarbakır'lı Yahudiler; *Diyarbakır'ın Tevratta bahsi geçen Kalne şehri* olduğunu söylemektedir.
- Tekvin 'Bap 10, ayet 1 'Ve onun krallığının başlangıcı Şinar diyarında Babil, ve Erek, ve Akkad ve Kalne idi'

Tevratta Aden bahçesi (Cennetin yeri)

Tekvin, BAP 2

İkinci ırmağın adı **Gihon**'dur, Kûş sınırları boyunca akar.

Üçüncü ırmağın adı **Dicle**'dir, Asur'un doğusundan akar.

Dördüncü ırmak ise **Fırat**'tır.

RAB Tanrı Aden bahçesine bakması, onu işlemesi için Adem'i oraya koydu.

Çermik'te sinagog- Yahudiler göre Hz.İlyas'a peygamberlik geldiği Diyarbakır'da sinagog

Şahaban'da yedi kolu Şamdan.

Lord Kinros.-E.Çelebi: Ulucaminin orta kısmı Hz.Musa zamanından

İbn Cübeyr 1217'de Amid'den söz ederken
'*Dünyanın en büyük memleketlerinden biri*' der

1530 yılında nüfuslar;

- Edirne 27.000
- Diyarbakir 28.585
- Tokat 12.075
- Sofya 7.835
- Üsküp 8.970
- Trabzon 9.760
- Saraybosna 21.350
- Madrid 13.312 (1541'de)

Bir savunma sanayi devi Diyarbakır

İstanbul'a top yardımı

Nisan 1842 :

- Diyarbakır'da dökülerek Zekeriya Paşa tarafından İstanbul'a getirilen 6 kıta *Obüs topu* gönderiliyor

25 Aralık 1814 :

- İçkalede dökümhane var.

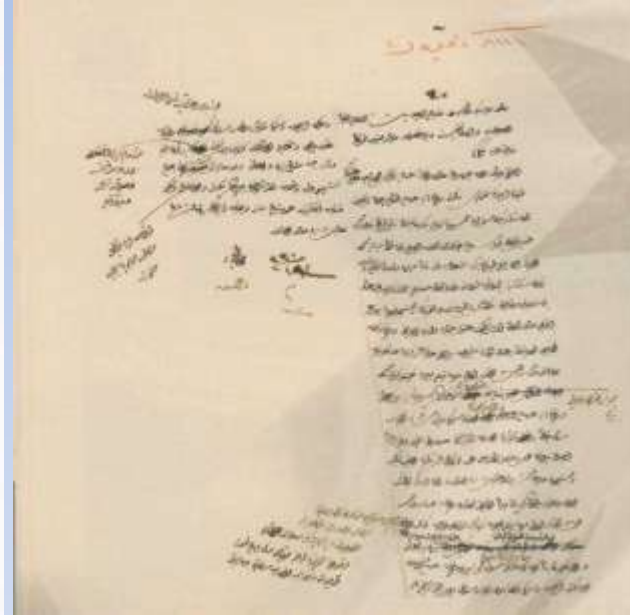
1566'da;

- Erciş kalesinin yeniden yapılışında kullanılmak üzere gereken toplar= Diyarbekir'de döktürülmüştür

Osmanlı dönemi Diyarbakır kalesi, tüfek imalatında önemli bir merkezdi.

Tekstil kenti

- 1930'lu yıllar Diyarbakır'da ipek üretimi yönünden **bir milyon kilo kozaya** denk düşer.0 tarihlerde **Bursa'yı** geçiyordu

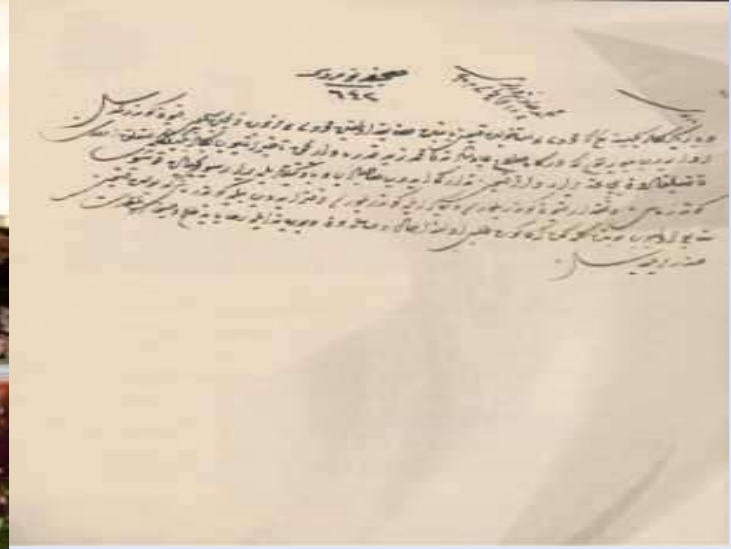

Mehterhane için; Diyarbakır'da yaptırılması emrolunan **20 bin top kırmızı bezin** yaptırılıp gönderilmesine dair hüküm (1 Ocak 1815).

Tekstilde üstün kalite

- Ülkede **1640 yılında pamuklu** çeşitlerini ve en kaliteli olanların fiyatına akça olarak bakalım
- **Bogasi:İnce kalite pamuklu kumaş**
- Borlu bogası 147
- Kastamonu kırmızı bogası 133
- **Kırmızı Diyarbakır bogası 220**
- Tokatın Diyarbakır benzeri bogası 140
- İstanbul bogası ,mai 92
- İstanbul siyahı 105
- Manisa isperek neftisi 180
- **1690 yılı İplik fiyatları (okka hesabiyle akça olarak)**
- **1 okka:1.2282 kg**
- İnce Akhisar ipliği 40
- Menteşe ipliği 70
- Mavi Geyve ipliği 110
- **Kırmızı Diyarbekir ipliği 220**
- Hindi iplik 100

- 16. yüzyılda Diyarbakır, *İstanbul'un et ihtiyacını sağlayan önemli bir merkezdi.*
- Bölgede *2 milyon baş hayvan* mevcuttu.
- İstanbul'un et ihtiyacını temin için *koyun gönderilmesi* için Diyarbakır beylerbeyine gönderilen hüküm (8 temmuz 1560).
- İstanbul'un et sıkıntısı gidermek için Diyarbakır'dan koyun gönderilmesi hakkında hüküm (17 temmuz 1566).

Zengin şehir

- 16.yüzyılın ikinci yarısında *vilayet hazinesinin çok zengin* olduğu,
- 1560'da Rumeli beylerbeyi Mustafa paşaya *100.000 altın ödünç verdiği*;
- 1565'de Basra'ya kul mevacibi için *30.000 sikke flori* gönderildiğini belgelerden öğreniyoruz
- 16.yüzyılda Diyarbakır'da bir *darphane* bulunmaktaydı.

1550-1605 yılları arasında **boyahane mukatasının** en yüksek olduğu merkezler (akçe olarak)

- **Diyarbakır 213.000**
- Mardin 113.000
- Urfa 100.000
- Nusaybin 90.000
- Harput 80.000
- Hasankeyf 60.000
- Erzincan 60.000
- **Ankara 53.000**
- Bitlis 50.000
- **Kayseri 45.000.**

Cumhuriyet döneminin zengin şehri

- 1927 yılında yapılan Türkiye Sanayi Sayımı Envanterine göre ;
 - Diyarbakır, 772 sanayi işletmesi ile,
 - İstanbul'dan sonra *Türkiye'nin ikinci önemli merkezi olduğunu* biliyor muydunuz?

Edip ve Alim şehri Diyarbakır

- E.Çelebi ‘Diyarbakır’ de ileri görüşlü öylesine büyük şairler vardır ki, *her biri Ruhi ve Fuzuli gibi şairlerin düzeyindedir. Bunların bir benzerini görmek mümkün değildir’* demektedir.
- 1890-94 yılları arasında Diyarbakır’de valilik yapan Giritli Sırrı Paşa *şöyle der; Diyarbakırlilerden müctemi bir cemaatte gözlerimi bağlayıp otursam ve elimi atsam, tuttuğum ya şair ya münşidir.*

Anadolu'da ilk gazete

- 3 Ağustos 1869 günü ilk sayısı yayımlanan "*Diyarbakir Gazetesi*"nin *Anadolu'da çıkan ilk gazete* olduğunu biliyor muydunuz?
- Türkiye'de ilk özel gazete ise, Ünlü yazar Şinasi'nin desteği ile, Agah Efendi tarafından İstanbul'da 21 Ekim 1860'da çıkarılan Tercüman-ı Ahval'dir.

Atatürk'ün şark bülbülü unvanını verdiği Celal Güzelses-

Celal Güzelses

Atatürk' n Y ksekseksek soyadını verdiği, 30 lira maaş bağladığı Türkiye'nin *ilk devlet sanatçısı Ahmet Y ksekseksek..*

Hoş görü kenti Diyarbakır Bizans'ın eziyet ettiği Hristiyan Diyarbakır'a sığınyor

- Romalıların (Hristiyan) baskısı nedeniyle Diyarbakır'a sığınılmıştır.
- Hristiyan olduğu halde mezhep farklılığı olan Süryanilere Bizans'ın verdiği eziyet nedeniyle ,*Süryani kilisesi, Bizansın elindeki Malatya'dan kaçarak 1034'de Diyarbakır'a sığınmış ve Patrikhane merkezi Diyarbakır* olmuştur.
- Patrik II.Yakup İğnatiyos (1847-1871); 1860'da *Mardin Deyrûzaferan'ı terk edip Diyarbakır meryemana kilisesine gelmiş*,burada patriklik salonun inşa etmiştir.1871'de Diyarbakır Meryemana kilisesine gömülmüştür

Papazlara vergi yok

Ulu camide Padişah'ın fermanının son cümlesi ; “.....

- *Paskalya akçesi ve kiliselerde sakin olan eşîşler ve ruhbanlardan cizye ve sair tekalif alınmaya,*
- *Bilcümle hilaf-i şer' ve hilaf-i kanun-ü defter alınmağa rıza-i hümayunum yoktur.”*

II.Abdülhamid'in (1876-1909),
Diyarbakır metropoliti
Patrik Cercis'e verdiği ferman

Ergani Madeninde Çalışan Hristiyan İşçilere Kilise Yapılması

کری ۱۲۱۱ عریک غیوه سید ۷۲-۷۳

صنعت درینا لک فیه بیکه سید و بیکه
سید و بیکه

ایرانی و عریک غیوه سید ۷۲-۷۳ عریک غیوه سید ۷۲-۷۳
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳ عریک غیوه سید ۷۲-۷۳
ایرانی و عریک غیوه سید ۷۲-۷۳ عریک غیوه سید ۷۲-۷۳
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳ عریک غیوه سید ۷۲-۷۳

ایرانی و عریک غیوه سید ۷۲-۷۳ عریک غیوه سید ۷۲-۷۳
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳ عریک غیوه سید ۷۲-۷۳
ایرانی و عریک غیوه سید ۷۲-۷۳ عریک غیوه سید ۷۲-۷۳
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳ عریک غیوه سید ۷۲-۷۳

رصدی ۱
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳

رصدی ۲
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳

رصدی ۳
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳

رصدی ۴
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳

رصدی ۵
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳

رصدی ۶
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳

رصدی ۷
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳

رصدی ۸
قید بر نقل و دریا غیوه سید ۷۲-۷۳

- **Hıristiyanlara cami vakıflarında görev,**
 - matar camii vakıflarında saraydar ve loğkeşlik görevini yapan Bedros'un ölümü üzerine yerine Serkiz tayin edilmiştir.

**Diyarbakır'da 4 mezhebin
(Hanefi,şafi,Maliki,Hanbeli) varlığı**

DİYARBAKIR VE KADIN

Kadıdır, anadır, avrattır adın.
Sen, benim yaşam kaynağım,

A.Kadir Gördük

Kadın emeğini teşvik

DİYARBAKIR'DA ÇOCUK VE KADINLARIN PERAKANDE
OLARAK TEZGAH SAHİPLERİNE SATTIKLARI PAMUKTAN
VERGİ ALINMAMASI İLE İLGİLİ HÜKÜM
13 ŞUBAT 1810

Diyarbakır'da 80 yaşındaki Zeliha nine ekmeğini yeşillik satarak kazanıyor. Zeliha nine kendini bildiğinden bu yana bu işi yaptığını kimseye ihtiyaçı olmadan yaşadığını söyledi.

77 yaşındaki ninenin şaşırtan azmi:

Bilgisayar kullanmayı öğrendi

Bağıvar beldesinde kadın bilgisayar kursu

Namus konusunda çok hassas

Diyarbakır mutfağında temel bir direk kahvaltıdır.Bu sektör Diyarbakır'da flaş hale gelmiştir.Bir kahvaltı örneğine bakalım

Diyarbakır'da 40 üzüm çeşidi tariflenmektedir- Karpuz-Kavun

Kaburga dolması

Sac tava

İÇLİ KÖFTE :

Diyarbakır çocukları

Nenni diyeni yatasın
Çabucağ boy atasın
Baban beni dögende
Sen de ona çatasın

Her şartta eğitime düşkündür

Kızların rızası olmadan nikah geçersizdir

- 1830 yılında Fatma adlı kadın,kocası Halef üzerine açtığı davada amcası olan Ali'nin kocasının kız kardeşini kaçırdığını ve bunun üzerine Ali'nin de kendisini zorla Halef'e verdiğini bildirmiş,bunun üzerine nikah geçersiz sayılmıştı.

- 1829 tarihinde Ali karısı Zeynebin kendisini terkettiğini bildirerek teslimini istemiş,ancak kadının kaçırılıp zorla nikah yapıldığını bildirmesi üzerine Ali'nin davası reddedilmişti

Şiddete hayır

- 1834 tarihinde Hay Hatun kocası Abbas'ın kendisini dövdüğünü ve kötü muamele yaptığını bildirmesi üzerine boşanmalarına karar verilmiştir

Nafaka davası

- 1834'de Emine adlı kadın kocası Ahmedden boşanmış,küçük oğlu Mahmud için 24akçe nafaka bağlanmıştır
- 1826 yılına ait bir hüccette boşanan kadına 30
- Kuruş nafaka bağlanmıştır

Bebek isteyenler

- Bebeđi olmıyan kadınların bir adresi Çermik Belkıs kaplıcalarıdır.Belli endikasyonlarda kaplıca yararlı olabilir.Bu hususta Diyarbakırlı hanımlar hamamnın havuzuna dalmadan önce şunu söylerlerdi.
- Belkıs hatun,Belkıs hatun
- Tenceremi sattım
- Leđenimi sattım
- Sahan geldim
- Belime kuşak
- Karnıma uşak

**«Ye tatlıyı, doğur atlıyı»
«Ye ekşiyi, doğur Ayşeyi»**

Bir göçebe çadırı

Ofis semtinde bir teyzede bayrak sevgisi

Eski Diyarbakır ev kapısında Türk bayrağı

70 yıl önceye ait gümüş takıda ay yıldız

Birinci dünya savaşına katılan Diyarbakırlı öğretmen adayları.

- 1.dünya savaşında 700 öğrenci silah altına alınmıştır.Ancak geri dönmediler

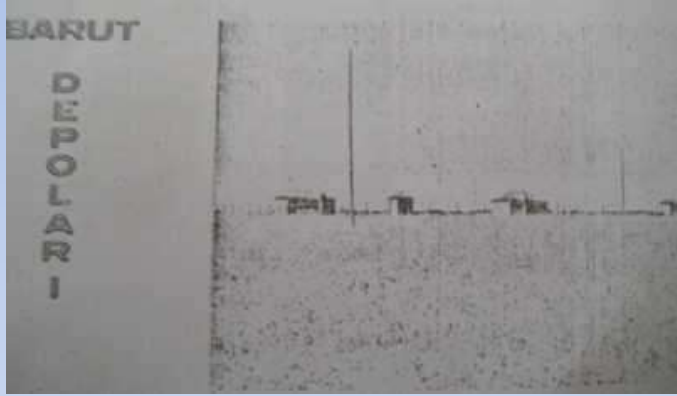
Kadınlar askerler için tezgah başında

- 1907'de Diyarbakır'da 1000 tezgâhta kadınlar çalıştırılmaktaydı. Savaş koşulları kadınların statüsünü değiştirmişti.

Sakarya Meydan Muharebesi

- Türk Ordusu'nun silah ve cephane tükenmişti. Silah , cephane, Erzurum, Diyarbakır gibi uzak yerlerden deve kervanları ile geliyordu.

- Elele ver gidah baruthanaya
Kurban olam seni doğuran anaya
- Cephane taşırken donarak şehit olan İnebolulu Şerife bacının elini ve ayağını öperiz
- Ancak Sakarya'ya cephane taşıyan Diyarbakır'lı annelerimizi de unutmamalım

Diyarbakır'da Cerrahi

- **Evliya Çelebi**
- Yetkin, usta cerrahları sayısızdır.
- Fakat bunlar arasında Cami-i kebir yakınında olan üstad **Kara Rıdvan**, işinde en ünlüdür...
- **Mahmut Gazi Yaşargil** (6 Temmuz 1925, Lice, Diyarbakır) Türk bilimadamı ve nörocerrah...

“Uygulamalı kanıtlanmayan her bilginin; doğru
ile yanlış arasında kararsız kaldığını gördüm”

El-Cezeri

“Gayretimin savrulup gideceğinden, hazırlamış olduğum taslağın, tıpkı gecenin, gündüzün gelmesiyle kaybolduğu gibi, kaybolup gideceğinden korkuyorum ve benim öğretmeyi isteyeceğim bir kimseye bunu kaydettirmemin gerekliliğini kendi kendime sordum”

El Cezeri

ROBOT:

“otonom veya önceden programlanmış görevleri yerine getirebilen elektro-mekanik bir cihazdır”

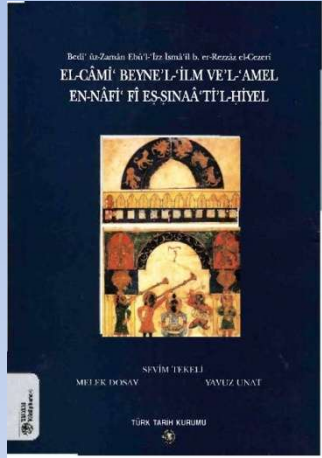
- M.Ö. 1300
• .
• .
• .
el-Cezerî (1136-1206)
Da Vinci(1452-1519)”
- 1920
• .
• .
• .
- 1990.....Da Vinci robot
- .
- 2011

Ebu'l-Izz el-Cezerî (1136-1206)

- Mekanik, mühendislik ve otomasyon bilgini
- Otomasyonun ve Robotun atası
- Artuklular zamanında Diyarbakır'da yaşamış.
- Mardin'in Cizre ilçesinde doğmuş.
- Başmühendis olarak yaklaşık 32 yıl hizmet etmiş

“El-câmi ‘Beyne’l-‘ilm ve’l – ‘amel en-nâfi ‘fi es-sinaâ ‘ti’l -hiyel” (Olağanüstü Mekanik Araçların Bilgisi Hakkında Kitap)

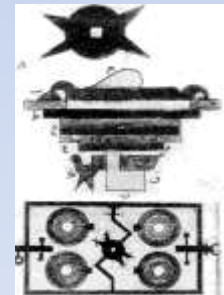

- İlk açıklamalı İngilizce çevirisi Donald R. Hill (1974)
- Türkçe çevirisi;Sevim Tekeli ve ark.tarafından (2002)
- Orijinal el yazması yok.
- Yaklaşık 15 kopyasının 5'i ülkemizde

Cezerî'ye ünvan kazandıran düzenekler:

- ❑ Sultana içki sunan robot
- ❑ Ayakta içki içen robot
- ❑ Sultanın kadeh artıklarını içen robot
- ❑ Saat başlarını otomatik olarak bir dizi olayla haber veren saatler
- ❑ Şifreli kilit düzenekleri

(kilitin açılma olasılığı $3,55 \times 10^{15}$)

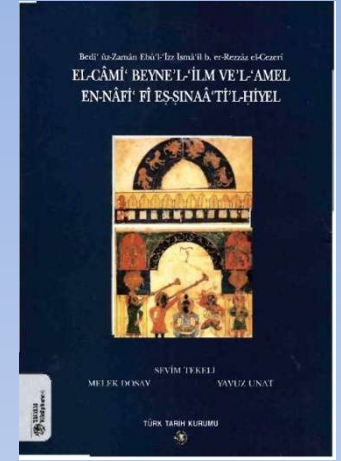
PROGRAMLAMA SİSTEMİ

- Otomatik kontrol, ayarlama ve hareketler için güç kaynağı olarak [su](#) kullanılmıştır.
- Devrilme kapları, akan [su](#) miktarı ya da suyun debisindeki değişiklikler ile hareketlerin hızlandırılabilmesi veya yavaşlatılabilmesi mümkün olmuştur.
- Modern zamanlarda kullanılan programlama sistemi 12. yüzyılda [su](#) sayesinde sağlanmıştır.
- Cezeri bugünkü Avrupa mühendislik terminolojisinde yer alan birçok makine parçalarından bahsetmiş.
- 1500 lü yıllarda konik vanalardan ilk söz eden “Leonardo da Vinci”den çok önce bu konudan bahsetmiştir.
- Yaptığı makinelerde; günümüzde bütün motorlu vasıtalarda bulunan “krank mili” ni anımsatan sistemleri ilk defa Cezeri kullanmıştır.

50 ARAÇ

- 6'sı su saati,
- 4'ü mumlu saat,
- 6'sı ibrik,
- 7'si içki partilerinde eğlence amaçlı kullanılan çeşitli otomatlar,
- 3'ü abdest almak için kullanılan otomat,
- 4'ü kan alma teknesi,
- 6'sı fıskiye,
- 4'ü kendinden ses çıkaran araç,
- 5'i suyu yukarı çıkartan araç,
- 2'si kilit,
- 1'i açılı ölçer,
- 1'i kayık su saati
- Diyarbakır (Amid) kentinin kapısıdır .

Güneş
saatlerinin ve
eşit saatlerin
geçişlerinin
belirtildiği
saatler.

İçkili partiler
için uygun
kaplar ve
figürler.

İbrikler,
abdest alma
leğenleri ve
kan alma
tekneleri.

Şekillerini
değiştiren
fıskiyeler ve
sürekli çalan
flüt için
araçlar.

Göllerden,
ırmaklardan
ve kuyudan
suyu yukarı
çıkaran
araçlar.

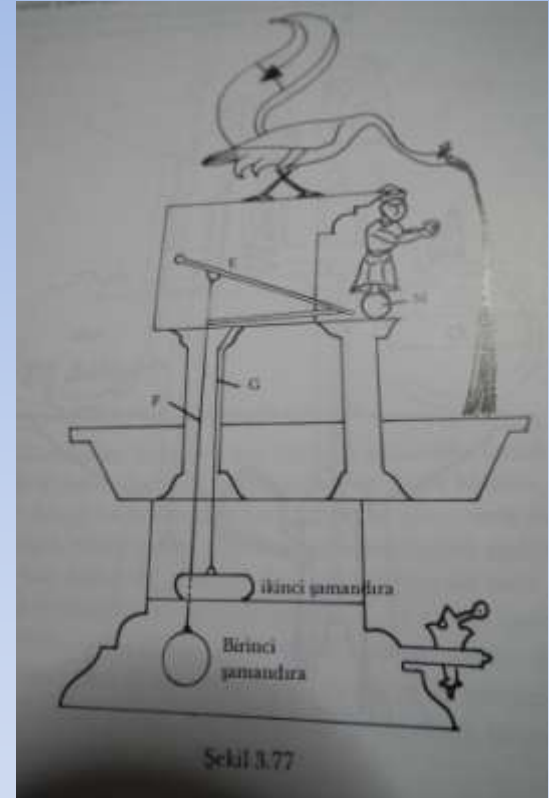
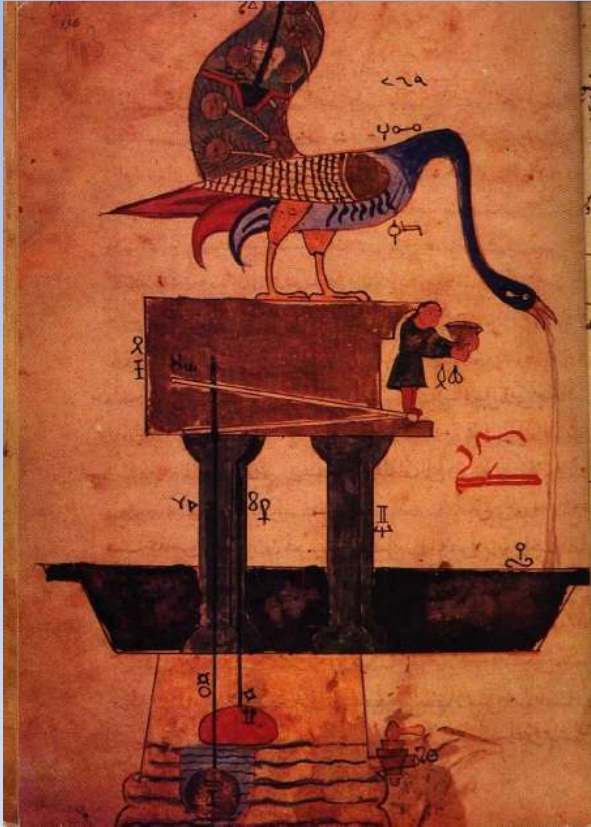

Değişik ve
farklı şeyler.

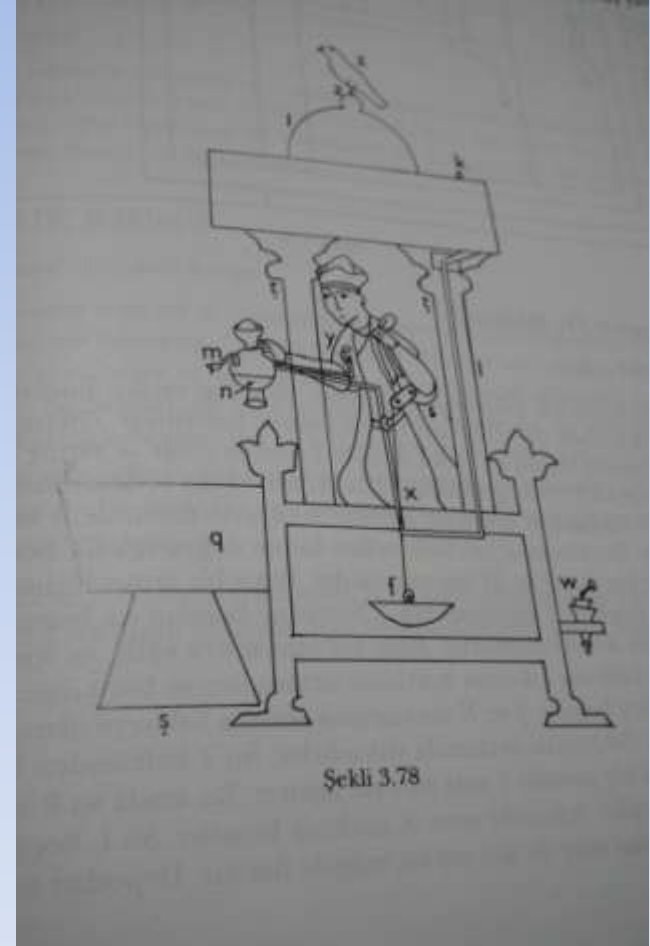

**İBRİKLER,
ABDEST ALMA LEĞENLERİ
EL YIKAMAK İÇİN
DÜZENLENMİŞ OTOMATLAR**

Abdest Almak İçin Kullanılan Tavus Kuşlu Leğen

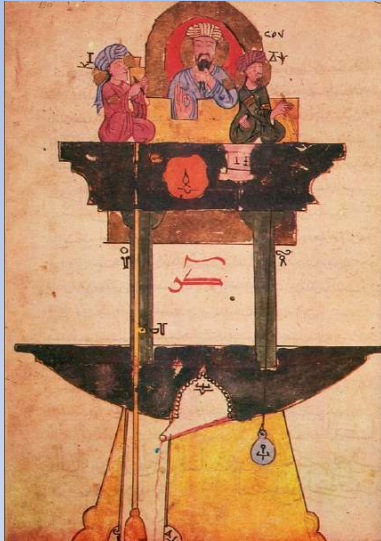

El Yıkamak İçin Düzenlenmiş Otomat

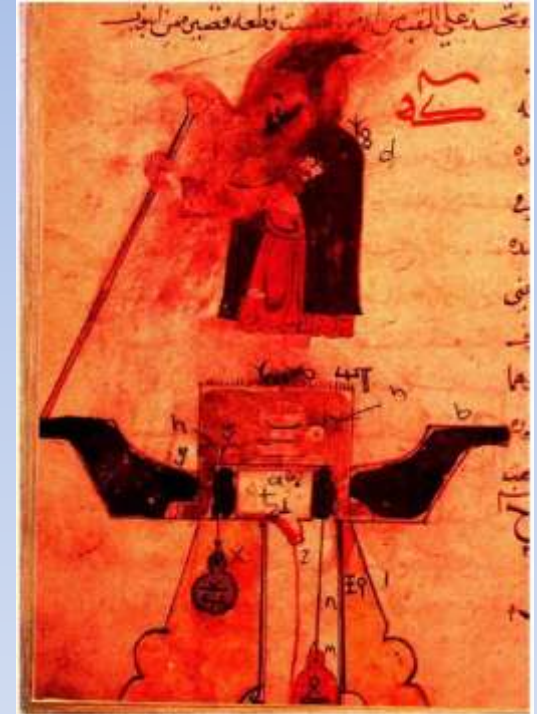
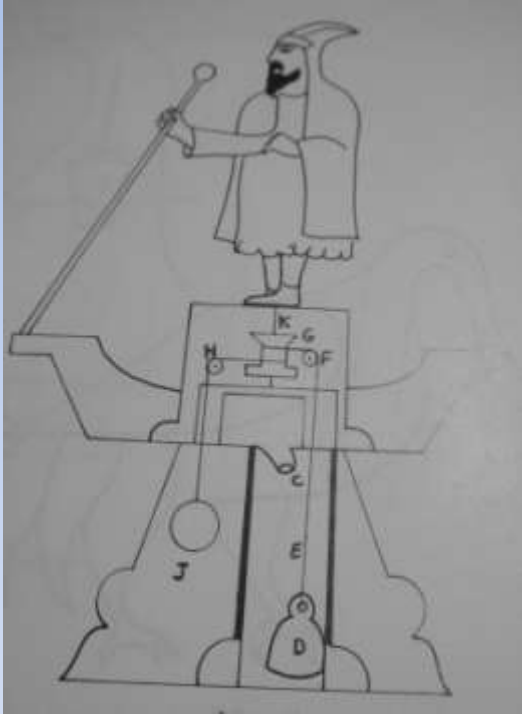

Şekli 3.78

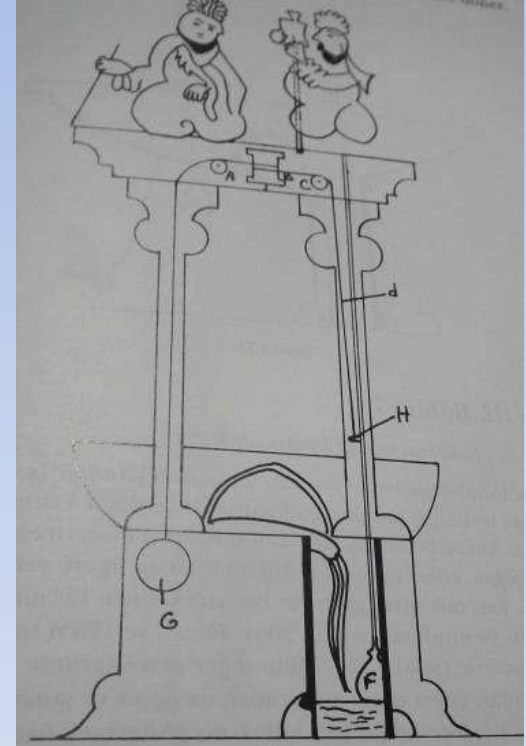
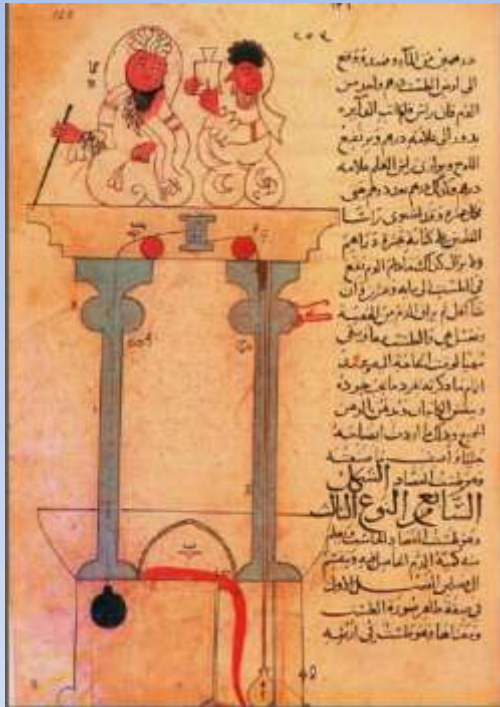
KAN ALMA TEKNELERİ

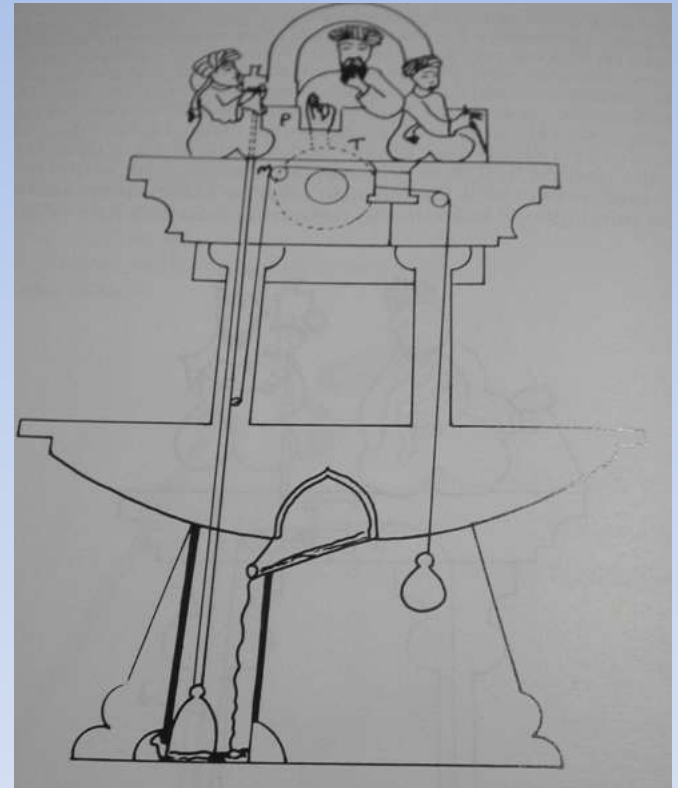
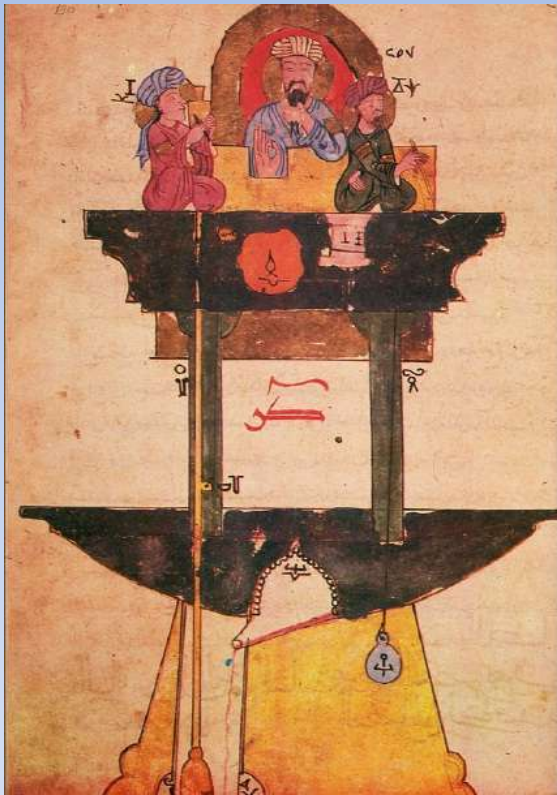
Akan Kan Miktarının Öğrenildiği Keşişli Tekne

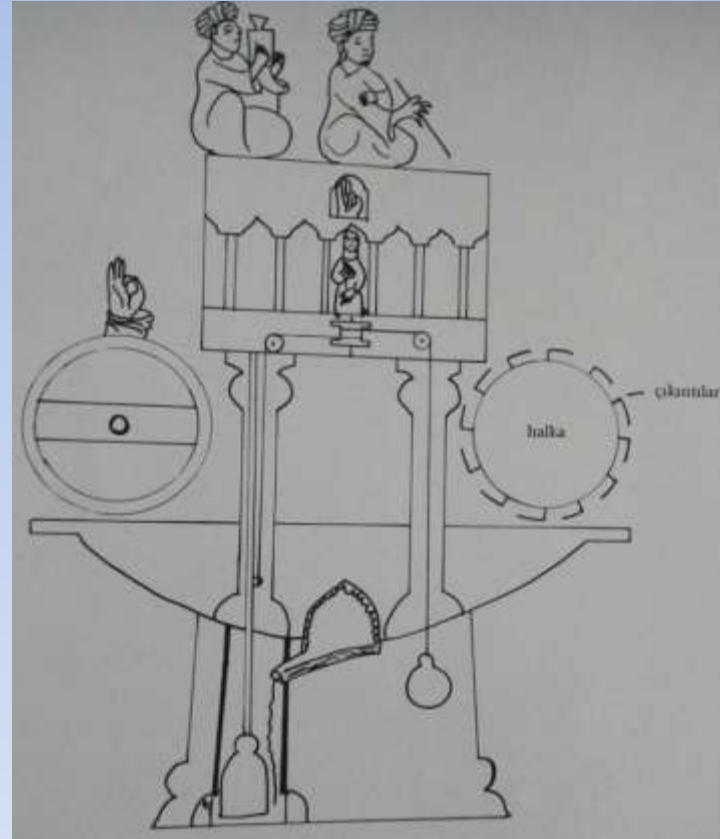
İki Kâtipli Kan Alma Teknesi

Toplanan Kan Miktarının Öğrenilebildiği Hesapçı Teknesi

Hisarlı Kan Alma Teknesi

Sonuç

- el-Cezeri'nin robotik bilim ve sibernetik üzerine yaptığı çalışmalar 12. Yüzyılda Anadolu topraklarında yaşamış bir bilim adamının ve mühendisin geldiği seviyeyi göstermeye yeterlidir.
- El Cezeri otomatlarını yazdığı kitapta o kadar net ve detaylı bilgilere yer vermişti ki; kitapta yer alan bazı düzenekler başkaları tarafından gerçek boyutunda yapılabilmiş ve çalışır durumda Türkiye'de ve bazı Avrupa ülkelerinde sergilenmeye devam etmektedir.

- SABRINIZA
TEŞEKKÜRLER...

